

Commissie voor de
milieueffectrapportage

AWZI Haarlem Waarderpolder

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

1 Advies over het MER in het kort

Het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) wil de afvalwaterzuiveringsinstallatie Haarlem Waarderpolder (AWZI HWP) vernieuwen en uitbreiden (zie figuur 1). De bestaande zuiveringsinstallatie is namelijk verouderd en voldoet niet aan de huidige lozingseisen. Na de uitbreiding van de AWZI HWP neemt de zuiveringscapaciteit toe tot 295.000 inwonerequivalenten, voor afvalwater van huishoudens en bedrijven. Daarnaast wil HHR de vergisting van slib van andere zuiveringsinstallaties van HHR centraliseren op de AWZI HWP. Daarvoor moet de bestaande slibvergisting worden uitgebreid en is een nieuwe groengasinstallatie nodig. Voor het besluit over deze aanpassingen is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De provincie Noord-Holland heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') gevraagd te adviseren over het MER. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat staat in het MER?

In het MER zijn voor de ombouwfase en de eindsituatie vijf varianten onderzocht. Het gaat om een basisvariant en vier andere varianten: (1) meer afkoppeling van regenwater, (2) een lagere bouwhoogte, (3) een andere energievoorziening en (4) het tijdelijk stilzetten van de slibvergisting tijdens de ombouw.

In de ombouwfase zijn de effecten van de basisvariant en varianten 1–3 volgens het MER negatief voor geluidemissie, trillingen, externe veiligheid, verkeer, stikstof (NO₂-) emissies, natuur en gezondheid. Variant 4 scoort in de ombouwfase negatief op geluidsemisatie en verkeer. De geuremissie neemt in de ombouwfase af.

In de eindsituatie zijn de effecten van alle varianten volgens het MER positief op geur, geluid, luchtkwaliteit, duurzaamheid en gezondheid. Waterkwaliteit van het effluent verbetert voor alle varianten in lijn met het doel van het project. Er zijn negatieve effecten voor externe veiligheid, verkeersveiligheid en landschappelijke kwaliteit (lokaal). De basisvariant en variant 1, 3 en 4 scoren zeer negatief op visuele hinder.

In het MER staat dat het voorkeursalternatief in de ombouwfase bestaat uit de basisvariant aangevuld met variant 4 en in de eindsituatie uit de basisvariant aangevuld met variant 3.

Op basis van de resultaten van de effectenbeoordeling kan verder de conclusie getrokken worden dat de basisvariant en varianten 1–4 weinig onderscheidend zijn vanuit milieuoogpunt.

Wat is het advies van de Commissie?

Het MER bevat veel waardevolle informatie en is goed leesbaar. Het beschrijft onder meer uitgebreid het wettelijk kader en het beleidskader en de huidige installaties.

In het MER geeft HHR aan dat zij de ambitie heeft om met AWZI HWP een 'zuivering van de toekomst' te realiseren. Hieronder verstaat zij 'een circulair zuiveringsproces, met het terugwinnen van grondstoffen, een emissieloos zuiveringsproces, een hoge (gezuiverde) afvalwaterkwaliteit en een energiezuinige installatie die gebruik maakt van circulaire energiebronnen.' Het voorkeursalternatief is een eerste stap op weg naar het realiseren van de zuivering van de toekomst. Het MER concretiseert de ambities van de zuivering van de

toekomst echter slechts in beperkte mate. Zo is niet duidelijk welke concrete kwantitatieve ambities bestaan voor een emissieloos zuiveringsproces, het terugwinnen van grondstoffen en een hoge gezuiverde waterkwaliteit. Ook is niet duidelijk welke verdere stappen in de toekomst nodig zijn om te komen tot volledige realisatie van de zuivering van de toekomst, en de milieueffecten daarvan.

De Commissie begrijpt dat er onzekerheden bestaan waardoor volledige realisatie van de zuivering van de toekomst nu nog niet realiseerbaar is. Wel mist zij in het MER een (kwantitatieve) concretisering van de ambities en de milieueffecten hiervan, bijvoorbeeld in de vorm van één of meer varianten. Daarmee is onduidelijk hoe de milieueffecten van het voorkeursalternatief zich hiertoe verhouden. Het MER is bij uitstek een instrument om de milieueffecten van aanvullende processen en producten te onderzoeken. Daarmee kunnen verschillende opties onderbouwd tegen elkaar worden afgewogen.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER dat belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van die informatie is essentieel om het belang van de leefomgeving en milieu volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over vernieuwing en uitbreiding van het AWZI HWP. Het gaat om de volgende punten:

- **Referentiesituatie:** De referentiesituatie in het MER is op meerdere punten niet volledig. In het MER is voor een aantal milieuaspecten alleen uitgegaan van de vergunde situatie of van gemiddelde gegevens. De huidige feitelijke situatie is onvoldoende meegenomen.
- **Alternatievenonderzoek:** De onderbouwing van de geselecteerde technologieën voor de waterlijn en de slibvergisting maakt onvoldoende duidelijk welke alternatieven zijn onderzocht en waarom deze zijn afgefallen. Ook is centralisatie van de slibvergisting bij AWZI HWP onvoldoende onderbouwd. Daarnaast ontbreekt in het MER een kwantitatieve uitwerking van een alternatief voor de zuivering van de toekomst en de milieueffecten hiervan.
- **Beschrijving basisvariant:** De basisvariant is op onderdelen onvolledig beschreven. Zo zijn de massabalansen zijn niet goed inzichtelijk. Een inzichtelijke massabalans is van belang voor de navolgbaarheid én beoordeling van emissies en milieueffecten. De beschrijving van de ammonium- en fosforverwijdering is onduidelijk, waardoor niet zeker is of deze stoffen voldoende worden verwijderd.
- **Milieueffecten:** Voor meerdere milieuthema's zijn de milieueffecten onvoldoende in beeld gebracht of onvoldoende onderbouwd. Dit geldt in ieder geval voor externe veiligheid, geur, luchtkwaliteit, geluid, trillingen, water, pathogenen, bodem en energie en klimaat. Zo zijn de onderbouwingen van de berekeningen voor externe veiligheid, luchtkwaliteit en geluid en de resultaten van de effectenbeoordeling op waterkwaliteit niet navolgbaar en onduidelijk. Ook is de beschrijving van de milieueffecten voor pathogenen en energie en klimaat niet compleet. Bovendien is het belangrijk te vermelden dat, op basis van de resultaten van de immissietoets, de achteruitgang van de chemische toestand van het Noorder Buiten Spaarne volgens de Kaderrichtlijn Water (KRW) niet kan worden uitgesloten.
- **Samenvatting:** De samenvatting van het MER is niet volledig en niet zelfstandig leesbaar.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over vernieuwing en uitbreiding van het AWZI HWP.

Ontwerp projectbesluit nog onbekend

Op dit moment (juni 2026) is nog geen ontwerp projectbesluit beschikbaar voor het AWZI HWP. De Commissie gaat in dit advies daarom uit van de in het MER beschreven dimensies en

ontwerpkeuzes. Mocht later blijken dat deze veranderen – bijvoorbeeld vanwege uiteindelijk een andere uitwerking van ontwerpkeuzes en/of het hierboven gegeven advies over aan te vullen milieu-informatie – dan moet de beschrijving van de milieugevolgen nog worden aangepast en verwerkt in het MER. Anders bestaat het risico dat het MER niet bruikbaar is.

Figuur 1: Toekomstige AWZI HWP (bron: MER).

Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland en andere betrokken overheden zullen later zelf moeten nagaan of het MER aansluit bij het ontwerp projectbesluit.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar beoordeling toe.

Aanleiding MER

Het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) wil de AWZI Haarlem Waarderpolder (HWP) vernieuwen en uitbreiden. Het AWZI HWP is ontworpen om het afvalwater van ongeveer 224.000 inwoners (i.e.)¹ uit de gemeenten Haarlem, Zandvoort, Aerdenhout en Spaarndam te zuiveren. Uit analyse van het HHR blijkt dat de toekomstige verwerkingscapaciteit van het AWZI HWP rekening moet houden met maximaal 295.000 i.e. Het HHR wil ook het slib vergisten op AWZI HWP van andere locaties waar het slib nog niet vergist wordt. Hierdoor zal de totale hoeveelheid te vergisten slib toenemen van 205.000 i.e. in de bestaande situatie naar 1.315.000 i.e. in de eindsituatie. Het voornemen is daarom om het waterzuiveringsproces (de waterlijn) volledig te vernieuwen en het slibvergistingsproces (sliblijn en gaslijn) te renoveren en uit te breiden.

Voor de vernieuwing en uitbreiding zijn verschillende vergunningen nodig. Zo is een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit nodig. Hiervoor is Gedeputeerde Staten van Noord-Holland het bevoegd gezag. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is aangewezen om in Noord-Holland dergelijke vergunningen te verlenen. Voor de vernieuwing en uitbreiding van AWZI HWP is een MER nodig omdat het valt onder project L3 (Riolwaterzuiveringsinstallaties) van Bijlage V van het Omgevingsbesluit. Daarnaast zijn projecten L2 (Installaties voor de verwijdering van niet gevaarlijke afvalstoffen) en K1 (Werkzaamheden voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater) van toepassing.

¹ Een inwoners-equivalent (i.e.) is de gemiddelde hoeveelheid afvalwater die één persoon per dag produceert.

De Commissie heeft op 16 april 2024 een advies uitgebracht over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het voornemen voor de vernieuwing en uitbreiding van de AWZI HWP.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland – besluit over de vernieuwing en uitbreiding van de AWZI HWP.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3814 op <https://www.commissiemer.nl/> in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar beoordeling toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen bij de besluitvorming door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

2.1 Referentiesituatie

De Commissie constateert dat de referentiesituatie in hoofdstuk 3 van het MER voor de volgende milieuaspecten onvolledig beschreven is: stikstofemissies (NO_x), geuremissies, bedrijfsduur van de fakkels, broeikasgasemissies en geluid. Hierdoor is niet duidelijk hoe de milieueffecten van de varianten en het voorkeursalternatief verschillen van de huidige feitelijke situatie.

In de navolgende paragrafen over de respectievelijke milieueffecten worden bovenstaande punten uitgewerkt en adviseert de Commissie op welke wijze de referentiesituatie moet worden aangevuld.

2.2 Variantenonderzoek

Waterlijn

Het MER motiveert op hoofdlijnen waarom enkele mogelijke varianten voor de waterlijn niet zijn meegenomen. De Commissie kan de onderbouwing volgen voor het afvallen van een alternatieve locatie en van volledige renovatie. De onderbouwing voor andere zuiveringstechnologieën is echter onvoldoende. In het eerdere NRD-advies vroeg de Commissie om per alternatief inzicht te geven in de te behalen effluentkwaliteit. Deze informatie ontbreekt in het MER. Ook zijn verschillen tussen technologieën (zoals Nereda,

sequencing batch reactor en conventionele systemen)² niet gekwantificeerd. Daarnaast is niet duidelijk of alle relevante technologieën, zoals membraanbioreactoren, in de afweging zijn betrokken. In een mondelinge toelichting tijdens het locatiebezoek³ heeft het HHR aangegeven dat in 2022 de mogelijkheden voor de toe te passen zuiveringstechnologie zijn onderzocht en dat hieruit de Nereda-technologie als beste optie is geïdentificeerd. Dit onderzoek ontbreekt in het MER.

Vergistingstechnologie

Het MER kiest voor de Ephyra-technologie⁴ als basisvariant voor slibvergisting. De Commissie constateert dat de onderbouwing voor deze keuze in het MER ontbreekt. Het MER maakt niet inzichtelijk welke andere alternatieve technologieën zijn onderzocht en op basis van welke criteria deze zijn afgefallen.

Centrale slibvergisting

Het HHR wil het slib van andere (eigen) waterzuiveringen vergisten op de AWZI HWP. Reden hiervoor is het vergroten van de totale biogaswinning uit slib. De Commissie begrijpt dat het niet rendabel is om op kleine waterzuiveringen slibvergisting toe te passen, en dat schaalgrootte en concentratie van slibvergisting wenselijk is. In het MER staat echter niet duidelijk waarom is gekozen voor één centrale slibverwerkingslocatie en niet voor twee of meer locaties. De Commissie wijst in dit kader op de transportafstanden van waterzuiveringen in Zuid-Holland naar Haarlem, en vervolgens naar de slibverbranding in Dordrecht. Ook is, gezien de transportafstanden, onduidelijk waarom niet wordt gekozen voor verwerking van het in Haarlem ontwaterde slib in de slibdrooginstallatie van HVC⁵ in Alkmaar.

Ambities voor de waterzuivering van de toekomst

Het MER beschrijft de ambitie van HHR om AWZI HWP te ontwikkelen tot een 'zuivering van de toekomst'. In de alternatieven en varianten in het MER worden deze ambities slechts zeer beperkt uitgewerkt. De Commissie begrijpt dat het volledig realiseren van de zuivering van de toekomst nu niet opportuun is, maar wijst erop dat het MER bij uitstek het instrument is om het milieueffecten van aanvullende processen te onderzoeken, bijvoorbeeld in één of meer varianten. Daarmee kunnen verschillende opties onderbouwd tegen elkaar worden afgewogen.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met:

- een overzicht van de voor de waterlijn en de slibvergisting overwogen alternatieve technologieën. Onderbouw waarom deze zijn afgefallen en welke rol milieueffecten bij de keuze hebben gespeeld;
- een onderbouwing van de keuze voor AWZI HWP als enige centrale slibvergistingslocatie, en voor het niet afzetten van het ontwaterde slib aan de slibdrooginstallatie van HVC in Alkmaar. Maak daarbij duidelijk hoe de vervoersbewegingen en gereden afstanden van

² De Nereda technologie gebruikt korrels met bacteriën om afvalwater te zuiveren. Een sequencing batch reactor doet de zuivering stap voor stap in één tank. Een conventioneel systeem gebruikt meerdere bassins waarin bacteriën het afvalwater schoonmaken.

³ Op 18 mei heeft de Commissie een bezoek gebracht aan het plangebied, en een toelichting gekregen van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer.

⁴ De Ephyra-technologie vergist slib in stappen. Bacteriën zetten het slib daarbij om in biogas. Dat biogas kan worden gebruikt om energie of groen gas te maken.

⁵ HVC is een afval- en energiebedrijf. Het bedrijf verwerkt afval en slib en maakt daar waar mogelijk energie of bruikbare grondstoffen van.

slib na realisatie van de centrale slibverwerking zich verhouden tot die van huidige situatie.

- Ten minste een variant waarin de doelstellingen van de zuivering van de toekomst worden gekwantificeerd waar mogelijk met onderbouwde inschattingen en de milieueffecten van alle beoogde processen van de zuivering van de toekomst worden uitgewerkt. Onderbouw deze effecten zoveel mogelijk met kwantitatieve gegevens van bestaande installaties of leveranciers, of, indien niet beschikbaar, met gemotiveerde inschattingen.

2.3 Basisvariant

Massabalans en beschrijving bio- en groengasinstallatie

In tabellen 4.4 – 4.6 van het MER zijn massabalansen opgenomen voor de water-, slib- en gaslijn. De Commissie constateert dat deze massabalansen onvoldoende navolgbaar zijn. Zo is bijvoorbeeld niet duidelijk voor de sliblijn op welke aannamen de hoeveelheden droge stof en organische droge stof zijn gebaseerd. En voor de gaslijn is niet inzichtelijk hoe de hoeveelheden biogas zijn bepaald en ontbreken de totale CO₂-emissies.

In het NRD-advies is gevraagd om de onderliggende aannamen en bandbreedtes van deze balansen inzichtelijk te maken. Dit zorgt ervoor dat de berekeningen navolgbaar zijn. Deze informatie ontbreekt waardoor de gepresenteerde uitkomsten van de berekeningen niet goed kunnen worden gecontroleerd.

Blokkenschema proces

Het MER beschrijft de basisvariant voor de waterbehandeling met een Nereda-reactor en verwijst op meerdere plaatsen naar een nabehandeling met een zandfilter voor fosforverwijdering. Deze nabehandeling is niet weergegeven in Bijlage IV (Blokkenschema basisvariant) van het MER en de nabehandeling wordt ook niet overal beschouwd. Hierdoor is onduidelijk of de gepresenteerde fosforverwijdering uitgaat van de aanwezigheid van een zandfilter en wat de effecten zijn als deze nabehandeling niet wordt gerealiseerd.

Ammoniumverwijdering en uitstoot van lachgas

Het MER beschrijft de inzet van een stripper-scrubber voor de behandeling van het in het centraat aanwezige ammonium en het verminderen van lachgasemissies (een broeikasgas). Uit Bijlage XVIII (processchema deelstroombehandeling) van het MER blijkt dat slechts de helft van het centraat wordt behandeld. Hierdoor blijft ammonium terugstromen naar de waterlijn. Door de grotere sliblijn blijft een aanzienlijke hoeveelheid ammonium naar de waterlijn terugkeren, wat kan leiden tot lachgasemissies. De Commissie constateert dat het MER onvoldoende inzicht geeft in de effectiviteit van de maatregel.

Omgang met CO₂ bij stagnatie van afzet

In het MER staat dat CO₂ moet worden afgeblazen bij stagnatie van de afzet daarvan. Het MER maakt echter niet inzichtelijk hoeveel CO₂ hierdoor mogelijk wordt afgeblazen. Inzicht hierin is van belang voor de berekening van de totale hoeveelheid broeikasgassen die wordt uitgestoten.

Best Beschikbare Technieken (BBT)toets

De uitgevoerde BBT-toets is onvolledig. Zo zijn bij het toetsen aan de BREF Afvalbewerking⁶ een aantal Best Beschikbare Technieken die specifiek gelden voor vergisting niet beschouwd (bijvoorbeeld rond procesbeheersing en het beperken van diffuse methaanemissies). Ook is niet getoetst aan de BREF Energy efficiency⁷.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met:

- een navolgbare massabalans voor de water-, slib en gaslijn en een onderbouwing van de biogasproductie. Geef duidelijk aan op welke gegevens en aannamen deze balansen zijn gebaseerd en welke bandbreedtes in deze balansen aanwezig zijn;
- een duidelijke beschrijving van de nabehandeling en een onderbouwing van de keuze om slechts de helft van het centraat te behandelen. Geef aan wat de impact hiervan is op de waterlijn en de uitstoot van lachgas;
- een onderbouwing van de aanname dat een deel van de geproduceerde CO₂ niet kan worden afgezet, welk aandeel dit betreft en hoe de (gedeeltelijke) benutting van CO₂ is verwerkt in de beoordeling van de klimaat effecten.
- een volledige BBT-toets.

2.4 Onderbouwing milieueffecten

De Commissie constateert dat voor meerdere milieueffecten zoals geuremissie, geluidsemissie en water, de vergelijking met de referentiesituatie onvoldoende is onderbouwd en daardoor beperkt navolgbaar is. In verschillende effectbeoordelingen worden conclusies getrokken over de effecten in de eindsituatie ten opzichte van de referentiesituatie, zonder dat de referentiesituatie wordt beschreven met kwantitatieve gegevens.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met een onderbouwing van de conclusies over alle milieueffecten in de eindsituatie ten opzichte van de referentiesituatie. Doe dit expliciet met kwantitatieve gegevens en/of een duidelijke beschrijving van de referentiesituatie.

2.5 Externe Veiligheid

Het deelonderzoek over externe veiligheid beschrijft de ongeval scenario's met biogas die gebruikt zijn voor het bepalen van het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden. De Commissie constateert dat de onderbouwing van de invoergegevens beperkt navolgbaar is en dat niet inzichtelijk is op basis van welke risico's de aandachtsgebieden zijn afgeleid. Ook

⁶ De BREF Afvalverwerking is een Europees referentiedocument dat, in het kader van de Richtlijn Industriële Emissies (IED), de best beschikbare technieken (BBT) beschrijft voor installaties die afval behandelen. Het document geeft richtlijnen en prestatieniveaus voor onder andere het verbeteren van de milieuprestaties en efficiëntie van afvalverwerkingsprocessen.

⁷ De *BREF Energy Efficiency* (Best Available Techniques Reference Document) is een Europees referentiedocument dat, in het kader van de Richtlijn Industriële Emissies (IED), best beschikbare technieken (BBT) beschrijft voor het verbeteren van energie-efficiëntie in industriële installaties. Het document biedt richtlijnen, praktijken en prestatie-indicatoren die bedrijven helpen hun energieverbruik en daarmee samenhangende milieu-impact te minimaliseren.

is niet navolgbaar hoe de bronsterkten zijn afgeleid, omdat onduidelijk is welke aannamen in de modellen zijn toegepast. Hierdoor is de herleidbaarheid van de berekeningen beperkt, wat de onderbouwing van de effectbeoordeling voor externe veiligheid beperkt.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met een uitwerking van de invoergegevens en aannamen voor externe veiligheid. Doe dit zodanig dat de berekende risicocontouren inclusief bijbehorende aandachtsgebieden en de effectbeoordeling navolgbaar en toetsbaar zijn.

2.6 Geur

Referentiesituatie

Het MER vergelijkt de berekende geuremissie met de referentiesituatie. Voor de referentiesituatie is uitgegaan van de vergunde emissie inclusief slibopslag op het terrein. Het geuronderzoek stelt dat deze referentiesituatie gelijk is aan de huidige feitelijke situatie. In een mondelinge toelichting⁸ gaf HHR echter aan dat de slibopslag sinds 2023 niet meer plaatsvindt. De Commissie constateert daaruit dat sprake is van een verschil tussen de vergunde situatie en de huidige feitelijke situatie, waardoor ook de geuremissies verschillen. Dit verschil kan leiden tot een andere beoordeling van de effecten in de toekomstige situatie. De Commissie verwacht dat de vergelijking met de huidige feitelijke situatie minder gunstig uitvalt.

Geur reducerende maatregelen

In het MER ontbreekt een beschrijving van het onderhoud van de geur reducerende systemen en de invloed daarvan op het reductierendement in de loop van de tijd. De Commissie vroeg hier expliciet naar in het NRD-advies. In de loop van de tijd kunnen deze systemen namelijk verminderen in effectiviteit.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met:

- de juiste referentiesituatie. Baseer deze referentiesituatie niet alleen op de vergunde situatie maar ook de feitelijke situatie;
- een toelichting op het onderhoud van de geur reducerende systemen. Beschrijf welke invloed onderhoud, veroudering en mogelijke storingen hebben op het reductierendement in de tijd.

2.7 Luchtkwaliteit

Affakkelen van biogas

In het MER wordt uitgegaan van het affakkelen⁹ van 2% van het biogas in zowel de referentiesituatie als in de basisvariant. Uit een mondelinge toelichting van HHR begrijpt de Commissie dat dit percentage een worst-case-inschatting is. Onduidelijk is waarom voor de

⁸ Op 18 mei 2026 bracht de Commissie een bezoek aan het projectgebied. Daar kreeg zij van het hoogheemraadschap en diens adviseurs een mondelinge toelichting op de voorgenomen uitbreiding en vernieuwing van de AWZI en het MER.

⁹ Affakkelen (van biogas): het gecontroleerd verbranden van vrijkomend biogas, via een fakkelinstallatie, om overtollig gas veilig af te voeren en de uitstoot van methaan (een krachtig broeikasgas) te verminderen.

referentiesituatie geen gebruik is gemaakt van operationele data van de fakkel. Om een goede vergelijking te kunnen maken met de verwachte bedrijfsduur van de fakkel in de toekomstige situatie, is het van belang voor de huidige situatie uit te gaan van beschikbare operationele data.

Navolgbaarheid berekening NOx-emissies

Het MER beschrijft de NOx-emissies van de Warmtekrachtkoppeling (WKK)-installatie en de verwarmingsketels in de referentiesituatie. Deze zijn gebaseerd op een biogasverbruik van 1.314.000 m³, een correctiefactor van 20,8 en emissiegrenswaarden uit het Besluit activiteiten leefomgeving.

De Commissie constateert dat de onderbouwing van deze invoergegevens onvoldoende navolgbaar is. Het is niet duidelijk waarop het gehanteerde biogasverbruik en de correctiefactor zijn gebaseerd. Daarnaast is voor de WKK-installatie een emissiegrenswaarde van 115 mg/Nm³ toegepast, een waarde die niet in het Besluit activiteiten leefomgeving is opgenomen. Hierdoor is de berekening van de NOx-emissies in de referentiesituatie niet goed herleidbaar. Dit beperkt de controleerbaarheid van de berekende emissies en daarmee de onderbouwing van de effectbeoordeling voor stikstofdepositie en luchtkwaliteit.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met:

- een kwantitatief overzicht van het gebruik van de fakkel in de referentiesituatie. Doe dit op basis van actuele operationele data;
- een (navolgbare) onderbouwing van de invoergegevens en aannamen voor de berekening van NOx-emissies. Als blijkt dat de invoergegevens en aannamen aangepast moeten worden, pas dan de effectbeoordeling aan van stikstofdepositie en luchtkwaliteit.

2.8 Geluid

Referentiesituatie

De referentiesituatie voor geluid van mobiele bronnen is gebaseerd op jaargemiddelde verkeersintensiteiten. De Commissie wijst erop dat bij de beoordeling van de geluidbelasting bij woningen (en bij toetsing zonering Wet geluidhinder) uitgegaan moet worden van de representatieve bedrijfssituatie.

Beoordeling geluidbelasting

In het MER wordt de geluidbelasting bepaald voor geluidgevoelige gebouwen, waaronder het kinderdagverblijf Hero. Voor de recreatiegebieden Schoteroog en De Mooie Nel is echter alleen gerekend op de zoneposities en zijn geen geluidbelastingen ter plaatse bepaald en beoordeeld. De Commissie constateert dat hiermee inzicht ontbreekt in de effecten op deze recreatiegebieden. Daarnaast ontbreekt een beoordeling van de toename van de geluidbelasting door de verplaatsing van de inrit. Dit is vanuit het oogpunt van een goed woon- en leefklimaat onder andere relevant voor het kinderdagverblijf en nabijgelegen woningen. Ook is niet inzichtelijk gemaakt in hoeverre laagfrequent en tonaal geluid in deze situatie relevant kunnen zijn voor het geluid naar de omgeving. Hierdoor is de effectbeoordeling voor geluid niet volledig onderbouwd.

Aanlegfase

Het MER beschrijft de geluidemissies voor de aanlegfase. Dit is gebaseerd op aannamen voor hei- en funderingswerkzaamheden. De Commissie constateert dat de onderbouwing van deze geluidemissies onvoldoende navolgbaar is. Specificaties van het paalsysteem, de paaldiameter en -lengte en het type en de lengte van de damwanden ontbreken. Hierdoor kan niet beoordeeld worden of de gehanteerde geluidemissies representatief zijn. Daarnaast lijkt de gehanteerde geluidreductie door een geluidmantel en de bijbehorende geluidsvermogens relatief laag in vergelijking met gangbare praktijkwaarden. Uit praktijkmetingen ¹⁰ blijkt dat de geluidsvermogens van deze technieken gemiddeld tussen circa 106 en 115 dB(A) liggen, afhankelijk van onder meer bodemweerstand, beoogde paalbelasting en paaldiameter en -lengte. Ook is niet navolgbaar waarom de hoogste geluidsniveaus optreden bij beoordelingspunt 5, terwijl andere locaties dicht bij de werkzaamheden liggen. Hierdoor is de representativiteit van de berekende geluidsniveaus beperkt en ontbreekt een voldoende onderbouwde effectbeoordeling voor de aanlegfase.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met:

- een onderbouwing van de representativiteit van de gehanteerde verkeersintensiteiten voor de bedrijfssituatie. Beoordeel eventuele gevolgen voor de geluidbelasting als er hogere intensiteiten optreden dan het jaargemiddelde;
- de geluidbelasting bij de recreatiegebieden Schoteroog en De Mooie Nel;
- een beoordeling van de toename van de geluidbelasting door de verplaatsing van de inrit vanuit het oogpunt van een goed woon- en leefklimaat;
- inzicht in het optreden van laagfrequent en tonaal geluid en de invloed daarvan op de geluidbelasting;
- een onderbouwing van de gehanteerde geluidemissies voor de aanlegfase. Specificeer het paal- en damwandsysteem;
- een onderbouwing van de gekozen geluidsvermogens en reducties in relatie tot gangbare praktijkwaarden;
- een verklaring van de verschillen tussen beoordelingspunten. Maak inzichtelijk wat dit betekent voor de effectbeoordeling.

2.9 Trillingen

Trillingbelasting manege en streefwaarden SBR-richtlijn

Uit de berekeningen blijkt een overschrijding van de streefwaarde voor gebouwschade door trillingen conform SBR-richtlijn A¹¹ bij de woning van de nabijgelegen manege. Daarnaast is een beperking van de bedrijfsduur noodzakelijk om overschrijding van de streefwaarden voor trillinghinder uit SBR-richtlijn B te voorkomen. Het MER maakt echter niet inzichtelijk of en in welke mate binnen de kritische afstanden tot de manege trillingreducerende maatregelen worden toegepast, zoals het gebruik van boorpalen. Hierdoor blijft onduidelijk of de gehanteerde aannamen realistisch zijn en of met aanvullende maatregelen overschrijdingen kunnen worden voorkomen. Dit is ook relevant in relatie tot de naleving van de geluidgrenswaarden.

¹⁰ ¹⁰ Voor meer informatie, zie [DEFRA Noise Database For Construction Sites](#).

¹¹ SBR staat voor Stichting Bouwresearch Rotterdam. Voor meer informatie over de SBR-richtlijn, zie de website van [Informatiepunt Leefomgeving](#).

Aanname gebouwcategorie

In het MER is zonder onderzoek naar de staat en type van omliggende bebouwing geconcludeerd dat sprake is van (normale) categorie 2-bebouwing¹². Hierdoor is niet uitgesloten dat binnen het beïnvloedingsgebied alsnog sprake kan zijn van categorie 2 gevoelig of monumentale bebouwing. Inzicht hierin is relevant voor de beoordeling van trillingseffecten tijdens de aanlegfase.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met:

- een overzicht van de trilling reducerende maatregelen die binnen de kritische afstanden worden toegepast. Onderbouw de effectiviteit van deze maatregelen en geef aan of kan worden voldaan aan de streefwaarden voor trillingen;
- onderzoek naar de eventuele aanwezigheid van categorie 2 gevoelige of monumentale bebouwing. Pas de effectbeoordeling aan als hiervan sprake is.

2.10 Water

Waterkwaliteit

In tabel 7.41 van het MER wordt voor de referentiesituatie een score “–” gehanteerd. Uit het MER blijkt echter niet wat deze score precies inhoudt, noch wordt in de toelichtende tekst beschreven hoe deze beoordelingsresultaat is bepaald. In de effectenbeoordeling van de overige milieueffecten is er steeds een 0 toegewezen aan de referentiesituatie. Het is niet duidelijk waarom dit anders is toegepast voor waterkwaliteit.

Uit het MER volgt dat de nutriëntenconcentraties in het effluent afnemen en dat wordt voldaan aan de immissietoets voor stikstof (N) en fosfor (P). Tegelijkertijd wordt voor de microverontreinigingen, onder andere imidacloprid en PFOS, een toename van de concentraties in het effluent beschreven. In de gehanteerde maatlat voor de beoordeling van water (tabel 7.35 van het MER) is echter geen beoordelingscategorie opgenomen voor een situatie waarin sprake is van een afname van nutriënten, gecombineerd met een toename van microverontreinigingen. De huidige maatlat onderscheidt enkel situaties met een toe- of afname van nutriëntenconcentraties en, al dan niet, microverontreinigingen.

Desondanks is in tabel 7.41 voor waterkwaliteit in de eindsituatie een positieve score (“+”) toegekend, maar is deze score niet verder onderbouwd. Zonder nadere toelichting is niet inzichtelijk op welke afweging dit resultaat is gebaseerd en hoe de afname nutriënten versus toename microverontreinigingen zijn gewogen. Hierdoor is de effectbeoordeling onvoldoende navolgbaar.

Uit bijlage 15 van het deelonderzoek water blijkt dat voor een aantal stoffen, waaronder ammoniak, imidacloprid, koper en kwik, niet wordt voldaan aan de significantietoets en de KRW-toets. Dit betekent dat een achteruitgang van de chemische toestand van het Noorder Buiten Spaarne (een KRW-waterlichaam) in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) niet kan worden uitgesloten. Hierdoor bestaat het risico dat de milieudoelstellingen van de KRW niet worden behaald.¹³ Verder is het toestandsoordeel voor dit KRW-waterlichaam voor ubiquitaire stoffen, zoals kwik, in 2025 ‘slecht’.¹⁴

¹² Uitgaande van de categorie indeling van SBR-richtlijn A

¹³ Zie artikel 4, lid 1, onder a, sub i, en onder b, sub i, KRW

¹⁴ Zie KRW-factsheet Ringvaartsysteem: [Het Waterkwaliteitsportaal](#)

Als onderdeel van het MER is een Algemene Beoordelingsmethodiek (ABM)-toets¹⁵ uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er met het ijzerchloride een ZZS-stof (nikkelchloride) wordt gedoseerd. Dit moet vermeden en anders gereduceerd worden. Het waterschap geeft aan op zoek te gaan naar een andere bron van ijzerchloride met daarin geen ZZS. Het is onduidelijk wanneer de nieuwe aanbesteding van ijzerchloride plaatsvindt, en hoe reëel het is om dan een leverancier te vinden die geen ZZS-stof in het ijzerchloride heeft. Ook is uit de ABM-toets gebleken dat er een A-stof (polyelectrolyt) wordt gebruikt. Ook hiervan moet de lozing zoveel mogelijk vermeden worden. Het is onduidelijk welke maatregelen genomen worden om lozing van deze stof te voorkomen.

Waterkwantiteit

Voor waterkwantiteit richt het MER zich uitsluitend op de infiltratie van hemelwater op het terrein. Hiervoor worden mogelijke maatregelen genoemd, maar is het onduidelijk of en in welke mate deze maatregelen daadwerkelijk worden gerealiseerd. De beoordeling gaat daarnaast niet in op de (mogelijke) toename van de waterafvoer als gevolg van de aanvoer en verwerking van slib, en de daarmee samenhangende grotere lozing op het Spaarne ten opzichte van de referentiesituatie. De milieueffecten hiervan zijn niet inzichtelijk gemaakt, evenals de technische consequenties voor het watersysteem (zoals de capaciteit en het functioneren van gemalen).

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met:

- de onderbouwing voor het toewijzen van “–” voor de referentiesituatie;
- een navolgbare effectenbeoordeling voor waterkwaliteit;
- een alternatief dat de verslechtering van de chemische toestand van het Noorder Buiten Spaarne voorkomt;
- een beschrijving van welke saneringsinspanning nu wordt geleverd om lozing van nikkelchloride en polyelektrolyt te voorkomen, en of er een alternatief wordt gezocht voor deze stoffen;
- een beoordeling van de effecten van de toegenomen waterafvoer op het Noorder Buiten Spaarne en van de gevolgen hiervan voor het functioneren van het watersysteem en de gemalen;
- een overzicht van welke maatregelen voor hemelwaterinfiltratie worden getroffen en hoe deze zijn geborgd in de voorgenomen activiteit.

2.11 Pathogene micro-organismen

Het MER beschrijft de risico's van pathogene micro-organismen voornamelijk voor Legionella. Meerdere relevante pathogenen zijn hierin niet betrokken, waaronder bacteriën, virussen, protozoa en antibioticaresistente micro-organismen. Ook ontbreekt een beschrijving van bioaerosolbronnen en de vracht aan pathogenen in het effluent. De Commissie constateert dat daarmee niet is voldaan aan een integrale beoordeling van de gezondheidsrisico's met betrekking tot pathogene micro-organismen. Daarnaast is niet gespecificeerd welke

¹⁵ De ABM-toets (Algemene Beoordelingsmethodiek) is een instrument voor het beoordelen van de milieubelasting en risico's van stoffen die in afvalwater worden geloosd. De toets wordt gebruikt om de schadelijkheid en afbreekbaarheid van stoffen te classificeren en ondersteunt het vaststellen van passende lozingseisen en vergunningvoorwaarden ter bescherming van het aquatisch milieu.

beheersmaatregelen worden toegepast in het voorkeursalternatief, waarop deze zijn gebaseerd en wat het rendement daarvan is.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit aan te vullen met een integrale beoordeling van de gezondheidsrisico's met betrekking tot pathogene micro-organismen.

Voeg daarvoor het volgende toe:

- een integraal en actueel overzicht van relevante pathogene micro-organismen;
- een beschrijving van de emissieroutes via bio aerosolen en effluent;
- een overzicht van waar emissies kunnen optreden binnen de installatie;
- een beoordeling van het effect van de emissies op de gezondheid;
- een onderbouwing van welke beheersmaatregelen worden toegepast, inclusief hun rendement en de specifieke uitwerking voor beluchte bassins.

2.12 Natuur

Natuurnetwerk Nederland (NNN) en stikstofdepositie

In het MER staat dat het beschermingsbeleid van NNN-gebieden geen externe werking kent, waardoor ingrepen buiten het NNN-gebied niet in beschouwing hoeven te worden genomen. De Commissie merkt daarbij op dat het plangebied aan drie zijden grenst aan het NNN en dat effecten op dit netwerk – waaronder een mogelijke toename van stikstofdepositie – daarom niet op voorhand zijn uit te sluiten.

Conform het eerder uitgebrachte NRD-advies is in het MER alsnog aandacht besteed aan effecten in de vorm van verstoring, zowel voor de aanlegfase als de gebruiksfase. Daarbij is echter nog niet de mogelijke verandering in stikstofdepositie op het NNN en de gevolgen daarvan voor de wezenlijke kenmerken en waarden van dit netwerk beschreven.

De Commissie constateert dat de betreffende NNN-gebieden overwegend matig voedselrijk tot voedselrijk zijn en dat de berekende bijdrage aan stikstofdepositie zeer gering is en mogelijk vrijwel nihil ten opzichte van de referentiesituatie. Op basis hiervan acht de Commissie het niet aannemelijk dat sprake is van aanzienlijke negatieve effecten op het NNN. Bovendien leidt een eventuele beperkte toename van stikstofdepositie op het NNN niet tot een risico voor de uitvoerbaarheid van het project. De Commissie concludeert daarom dat het MER op dit punt voldoende informatie bevat voor het besluit.

Passende beoordeling

In het MER en de Passende beoordeling is per habitattype en leefgebied onderbouwd wat het effect is van de tijdelijke en de permanente toename van stikstofdepositie als gevolg van het project. De conclusie is dat deze toename niet leidt tot verslechtering van de natuurlijke kenmerken en de ecologische samenhang van de betrokken Natura 2000-gebieden. Daarbij is onderbouwd dat de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden niet in het geding komen. De onderbouwing is gebaseerd op een gebiedspecifieke ecologische beoordeling waarin wordt aangegeven dat de depositiebijdrage zeer gering is en niet leidt tot een meetbare verandering in het nutriëntenaanbod, de biomassaproductie, de structuur of de soortensamenstelling van de vegetatie.

De Commissie kan deze ecologische redenering goed volgen en acht de inhoudelijke argumentatie consistent en navolgbaar. Zij begrijpt ook dat, mede in het licht van recente jurisprudentie, is afgezien van intern salderen.

Voor de uitvoering van het project zal uiteindelijk een vergunning voor een Natura 2000-activiteit moeten worden verkregen, waarbij het bevoegd gezag beoordeelt of de effecten op Natura 2000 juridisch toelaatbaar zijn. Op basis van de beschikbare informatie concludeert de Commissie dat het MER en de Passende beoordeling voldoende inzicht bieden in de aard en omvang van de stikstofeffecten om deze afweging mogelijk te maken.

Beschermde soorten en gebruiksfase

De Commissie constateert dat de effectenanalyse voor beschermde soorten, waaronder vleermuizen, kleine marterachtigen en broedvogels, grondig en navolgbaar is gedaan. De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is op 19 december 2025 verleend. Door te werken conform het door HHR opgestelde Actieplan biodiversiteit¹⁶ zal de natuurkwaliteit van het terrein toenemen.

2.13 Energie en klimaatmitigatie

In haar NRD-advies heeft de Commissie gevraagd om met betrekking tot de milieuaspecten energie en klimaat een aantal zaken in het MER uit te werken. Het gaat specifiek om: (1) een compleet overzicht van het energieverbruik en -productie van de voorgenomen activiteit in een energiebalans; (2) de totale jaarlijkse emissie van broeikasgassen die vrijkomen bij de bedrijfsprocessen; (3) hoe wordt bijgedragen aan de nationale groengasambitie en (4) de berekening tot welke broeikasgasemissiereductie het geproduceerde groen gas leidt in vergelijking met fossiele alternatieven door gebruik te maken van de methodologie zoals beschreven in de Richtlijn Hernieuwbare energie (2018/2001/EC).¹⁷ De informatie in het MER beperkt zich echter tot een energiebalans, en vooral kwalitatieve informatie over broeikasgasemissies. Om de effecten op het gebied van energie en klimaat te beoordelen is kwantitatieve informatie hierover nodig.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met:

- een zo kwantitatief mogelijk overzicht van de totale broeikasgasemissies in de referentiesituatie en in het voorkeursalternatief;
- een beschrijving van de wijze waarop de emissie van broeikasgassen (zoals CO₂, methaan en lachgas) wordt verminderd.
- een beschouwing van de mogelijkheden om nu en op (middel)lange termijn over te schakelen op een volledig klimaatneutrale energiehuishouding;
- een onderbouwing van hoe wordt bijgedragen aan de nationale groengasambitie;
- een berekening van de broeikasgasemissiereductie van het geproduceerde groen gas in vergelijking met fossiele alternatieven. Gebruik hiervoor de methodologie zoals beschreven in de Richtlijn Hernieuwbare energie (2018/2001/EC).

¹⁶ Het HHR-actieplan biodiversiteit beschrijft de maatregelen waarmee het hoogheemraadschap de biodiversiteit in zijn beheergebied wil versterken. Het plan richt zich onder meer op ecologisch beheer van watergangen en oevers, het verbeteren van leefgebieden voor flora en fauna en het integreren van biodiversiteit in het dagelijks waterbeheer en de ruimtelijke inrichting.

¹⁷ Zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L2001&from=ES>.

2.14 Samenvatting

De Commissie constateert dat de samenvatting geen goede afspiegeling vormt van de inhoud van het MER en daarmee niet volledig voldoet aan de inhoudsvereisten. De beschrijving van de voorgenomen activiteit en varianten is beperkt en bevat geen inzicht in het proces, bijvoorbeeld in de vorm van een vereenvoudigd processchema. Ook ontbreekt een overzicht van de belangrijkste milieueffecten en de gehanteerde methodiek, terwijl alleen de basisvariant summier wordt behandeld en de effecten van de varianten geheel ontbreken. Daarbij is de referentiesituatie niet toegelicht en wordt de effectbeoordeling niet expliciet gepresenteerd conform de gehanteerde beoordelingssystematiek. Daarnaast ontbreekt informatie over onzekerheden en leemten in kennis. Ook is geen vergelijking van alternatieven en varianten opgenomen en ontbreekt een toelichting op de mitigerende maatregelen voor het voorkeursalternatief. Hierdoor biedt de samenvatting onvoldoende inzicht in de inhoud en afwegingen in het MER en is deze niet goed zelfstandig leesbaar.

De Commissie adviseert het MER, voorafgaand aan het besluit, aan te vullen met een herziene samenvatting. Houd daarbij rekening met de relevante aanvullingen uit de voorgaande paragrafen. Zorg ervoor dat deze samenvatting zelfstandig leesbaar is én een goede afspiegeling is van de inhoud van het MER. Beschrijf daarom:

- het proces, inclusief een vereenvoudigd processchema, de referentiesituatie, de beoordelingsmethode en de belangrijkste milieueffecten van de basisvariant en de vier varianten;
- een vergelijking van de varianten op hoofdlijnen, inclusief de belangrijkste verschillen, onzekerheden en mitigerende maatregelen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Eric van der Aa
ir. Arjen Brinkmann
dr. ir. Nienke Koeman–Stein
ing. Wim van der Maarl
ir. Kees Slingerland (voorzitter)
drs. Rik van de Weerd
Roger Wong MSc (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het project L3 “Rioolwaterzuiveringsinstallaties” van Bijlage V van het Omgevingsbesluit. Daarnaast zijn projecten L2 “Installaties voor de verwijdering van niet gevaarlijke afvalstoffen en K1 “ Werkzaamheden voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater” van toepassing.

Bevoegd gezag besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Initiatiefnemer besluit

Hoogheemraadschap van Rijnland

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3814](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 76o
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl